

Byla to výzva a výzvy máme rádi! říká úspěšná záchránkyně zámku Markéta Slaninová

29.2.2024 - | Krajský úřad Královéhradeckého kraje

Tuto původně středověkou tvrz přestavěnou do současné barokní podoby v roce 2018 koupili manželé Slaninovi a pustili se do oprav. Díky nim se na zámek vrací život. Během čtyř let se jim podařilo opravit celou střechu zámku včetně krovů a obnovili také původní způsob prosvětlení půdních prostor unikátními skleněnými střešními taškami.

„Ted' chystáme pronájem netradičního bydlení v barokních prostorách s plně moderním zázemím při zachování historické atmosféry zámku. Postupně v jednom z pater obnovujeme pokoje, aby se k nám mohli co nejdříve nastěhovat lidé, kteří mají ke starým stavbám úctu,“ říká v našem rozhovoru Markéta Slaninová, která vloni spolu s manželem Zdeňkem převzala od vedení Královéhradeckého kraje ocenění za příkladnou péči o kulturní dědictví regionu.

Co vás vedlo k tomu, koupit si zámek? Byl to váš sen nebo jste uviděla zámek v Hoříněvsi a takzvaně se zamilovala na první pohled?

Hledala jsem nějakou starou stavbu, kterou bych mohla opravit, aby přežila pro příští generace. Jen jsem si představovala něco malého třeba kapličku nebo vodojem. V roce 2013 mi kamarádi posílali nápady na koupi. Jedním z tipů byl zámek v Hoříněvsi. Říkala jsem si: „No nechodte si prohlédnout zámek!“ Procházet se starými stavbami miluji od malička. Do zámku jsem se zamilovala, ale nejprve to nevyšlo. Nebylo dost peněz. Až v roce 2018 jsme se o zámek opětovně zajímali a povedlo se.

To musíme opravdu do hluboké historie: Zbraslav, nejvyšší číšník krále Václava I., je asi nejstarším zaznamenaným majitelem tvrze, která stála na místě zámku. Z té doby se zachovala část sklepení. V roce 1238 Zbraslav umírá a odkazuje tvrz své manželce Domaslavě. Přeskočím různé majitele na tvrzi a zmíním dobu po třicetileté válce, kdy stavbu zničili Švédové. A pak hrabě Gallas od roku 1661 buduje zámek a žije tu s rodinou. V roce 1674 zámek i s vesnicemi prodává Janu Šporkovi, kdy zámek barokními úpravami získává podobu dvoupatrového paláce doplněného o tři věže.

Sedláci, ti, co špatně dopadli u Chlumce, v roce 1775 pobořili i náš zámek, takže má věže jen dvě a o patro méně. Nynější podobu nejspíš zámek získal ve 20. letech 18. století, návrh přestavby někdy bývá připisován Janu Blažejí Santinimu.

Od roku 1790 je Hoříněves převážně v majetku Habsburků, kteří zde měli zázemí pro správcovství svého majetku v hradeckém kraji, takový svůj dobový „krajský úřad“.

Od roku 1918 je majetek Habsburků zabaven státem a tento zámek spravoval až do sametové revoluce tzv. Státní statek.

V jakém stavu byl zámek, když jste ho koupili a co bylo nutné opravit nejdříve?

Bylo to smutné podívání: na střeše věží rostly břízy, dírami ve střeše pršelo, takže trámy na půdě byly uhnílé a stropy na mnohých místech propadlé. Okna rozbitá a vylomená, nejen sklepení plné odpadků. Kde nebyly odpadky, tam bylo pusto a vyrabováno. Taková pohádka o Šípkové Růžence se zarostlým zámek, který se musí probudit.

Asi vás nepřekvapí, že jsme se pustili do opravy střechy a půdy. Tedy až po vyčištění od všech hromad odpadků.

Za rekonstrukci střechy jste v loňském roce získali krajské ocenění Hereditas obligat za příkladnou péči o kulturní dědictví. Jak náročná rekonstrukce byla?

Opravenou střechu můžete obdivovat spolu s námi. Díky úžasným tesařům panu Jůnovi a Pulkrábkovi byla nová střecha vlastně „hračka“. Trochu přeháním, byla to výzva a výzvy máme rádi! Když chyběly tašky bobrovky, tak se sháněly všude po republice. Když se přestaly vyrábět naše hřebenáče, které jsme potřebovali na věž, tak nám pomohli i ze zahraničí. Když nebylo dřevo, pomohl hrabě Kinský. Měli jsem velké štěstí na skvělé řemeslníky, kteří do toho šli srdcem jako my. Představte si, když dva padesáti metrové jeřáby sundávají korouhev ze střechy. To je „koncert pro jeřáby“ a vy se jen kocháte!

Jakou roli sehrály skleněné střešní tašky při obnově původního způsobu prosvětlení půdních prostor?

Původně to nebylo nic zvláštního. Skleněné tašky se používaly na prosvětlení půd často. Rozhodně jsme je chtěli do střechy vrátit. První snesenou várku skleněných bobrovek jsme se snažili vydrbat od zašlé stoleté špíny. Bylo to náročné. Leckterá taška praskla, byly křehké.

Vzácností se staly, když jsem zjistila, že se skleněné bobrovky již nevyrábí. Jen plastové. Takže jsme vlastně čistili poklad! Další várku jsme hýčkali: rozbilo se jen pět tašek. Celkem sto padesát skleněných nablýskaných tašek se vrátilo na střechu.

Chystáme pronájem netradičního bydlení v barokních prostorách s plně moderním zázemím při zachování historické atmosféry zámku. Postupně nyní obnovujeme pokoje v prvním patře, aby se k nám mohli co nejdříve nastěhovat lidé, kteří mají ke starým stavbám úctu.

Založili jste Spolek „Zámek Hoříněves ožívá“. Co všechno máte v plánu do budoucnosti?

Chceme pořádat workshopy starých řemesel, protože i nás majitele baví vyrábět tak, jak se poctivě řemeslo dělalo dříve. Setkávají se u nás i výtvarníci a další umělci, protože máme rádi okolo sebe kreativní a podnikavé lidi. Už jsme pořádali i koncert v zahradě pod věžemi. Rádi u nás přivítáme další nadšené návštěvníky. O probíhajících akcích informujeme na stránkách www.zamekhorineves.cz nebo na www.facebook.com/zamekhorineves.

Prozradíte nám, co vás čeká v nejbližší době?

Těšíme se na první nová okna do ulice, abychom potěšili i kolemjdoucí. Jak říkají sousedé: „Ať je vidět, že se něco daří!“

<https://www.khk.cz/cz/kraj-volene-organy/tiskove-centrum/aktuality1/byla-to-vyzva-a-vyzvy-mame-radi-rika-uspesna-zachrankyne-zamku-marketa-slaninova-401710>